

Ilinniarfinni meeqqallu atuarfiini attaveqaqatigiinnikkut teknologip ukunatigut atorneqarnerata annertusarneqarnissaanik attaveqaatillu pitsanngorsarneqarnissaannik Naalakkersuisut suliniuteqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut:

1. Internetsi ilinniarfinni atuarfennilu tamani killilersugaanngitsumik atorneqarsinnaalersinnejassaaq.
2. Attaveqaatit pitsaanerpaat (sukkanerpaat) ilinniarfinni tamani pilersinneqassapput.
3. Ungasianiit ilinniartitsinerup atorneqarnerulernissaa siunertalarugu “ungasianiit ilinniartitsivimmik” pilersitsisoqassaaq. Ungasianiit ilinniartitsinerup pingaarnertut sallitillugulu suliarissavaa nunaqarfinni meeqqat atuarfiini atuartitsissutit ilinniartitsisussaaleqiffiusut naammaginartumik atuartitsissutaalernissaat anguniassallugu.

(Inatsisartunut ilaasortamit, Kaali Olsen-imit, Inuit Ataqatigiit saqummiunneqartoq)

pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

**ISUMALIUTISSISSIONAA
Siunnersuutip aappassaanneerneqarnerani saqqummiunneqartoq**

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermik ukuninnga ilaasortaqpooq:

Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit, Jane Petersenimut, Inuit Ataqatigiit, sinniisoq Andreas Uldum, Demokraatit, siulittaasup tullia

Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Ruth Heilmann, Siumut

Aleqa Hammond, Siumut

UKA2010-imi ulloq 12. oktober siullermearinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaat taamaalillunilu isumaliutersuutini Inatsisartut aalajangernissaannut tunngavissamik naleqquttumik saqqummiilluni.

Siunnersutip imarisaa siunertaalu

Kalaallit Nunaanni ilinniarfeqarfinni atuarfeqarfinnilu qarasaasiaqarnikkut attaveqaatinillu (IKT-imik) atuinerup tamakkiinerusumik nukittorsaneqarnissaa Naalakkersuisut sulissutigissagaat siunnersuuteqartup siunnersuut una aqqutigalugu kissaatigaa. Taamatut anguniagaqarneq ilinniarfeqarfiiut atuarfeqarfiiillu internet-imik killeqannngitsumik atuinissamut matumani sukkassutsit pisinnaasallu annertusisat ilanggullugit periarfissaalissasoq siunnersuuteqartumit isumaqarfigineqarpoq. Tamatuma saniatigut ungasianiit ilinniartitsineq pillugu qitiusumik aqtsivimmik pilersitsinikkut ungasianiit ilinniartitsineq nukittorsarneqarsinnaassasoq eqqarsaataavoq.

Inatsisartuni siunnersummik sularinninneq

Siunnersutip siullermeerneqarnerani oqallinneq partiillu oqaaseqaataat tunngavigalugit siunnersummi siunertaasut Inatsisartuni ataatsimut isigalugu taperserneqarpoq.

Naalakkersuisut akissuteqaamminni siunnersuut akuersissutigineqassasoq inassutigaat, taamaattorli siunnersuut qanoq aningaasalersorneqassanersoq nassuaatiginagulu tikinngilaat.

Inuit Ataqatigiit siunnersuut tamakkiisumik taperserpaat, oqaatigalugu nunami inuiaqatigiinni agguataarsimanermi IKT-ip periarfissarititai annertunerusumik atortariaqaraat, minnerunngitsumik illoqarfinni minnerusuni nunaqarfinnilu ungasissumut ilinniartitsinermi. Internetimik atuineq akisuvallaartutut aammalu IKT-imik atuinermi killilersuisutut partimit isumaqarfigineqarpoq, taamaattumillu ilinniartitaanermut immikkoortortaqarfimmut partimit Internetimik atuinermut ingerlatsinermut tapiisinnaanermut periarfissat mattusimaneqanngillat imaluunniit TELE A/S-imut annikinnerusumik tapiinissamut periarfissat. Ataatsimut isigalugu IKT-imit periarfissat ammaanneqartut pitsaanerusumik atorneqarsinnaanerat partimit tikkuarneqarpoq.

Siumut meeqqat atuarfiini, ilinniarfinni aamma nunarsuarmi tamani kiisalu inuiaqatigiinni tamani Internetip sakkussatut atorneqarnera innersuuppaat. Internet atorlugu ilisimasanik paasissutissanillu aallertarpugut. Taakkualu saniatigut partii isumaqarpoq TELE Greenlandip akigititaanit internetimik atuineq annertuumik killilersimaarneqartoq. Taamaattumillu siunnersutip ilinniartitaanermi IKT-imik atuinerinnarmik pinnani kisiannili ataatsimut inuiaqatigiinnut atugassannngortinnejarnissaa kaammattuutigaa. Kingullertullu parti isumaqarpoq aalajangersimasumik atuinermut akeqartariaqartoq, ilinniartitaanermut immikkoortumuinnaanngitsoq, kisianni inuiaqatigiinni tamani.

Demokratit isumaqarput, ilinniartitaanerup qaffasissusaa ataatsimut isigalugu IKT-imik atuinermi pitsangoriassasoq. Minnerunngitsumik partimit isumaqarfingineqarpoq isorliunerusuni nunaqarfinnilu IKT-imik atuineq pitsasumik sunniuteqassasoq, illoqarfinni nunaqarfinnilu ilinniartitsisut suleqatigiinnerata pitsaanerulernissaa annertuumik sunniuteqarfingissagamiuk. Ilanngullugulu partip erseqqissarpaa, siunnersuut ungasissumut ilinniartitsinermi ullumikkornit pitsaanerusumik periarfissiissasoq. Siunnersuut inuiaqatigiinni imminut akilersinnaasutut partimit isigineqarpoq, naak aningaasaliisoqartariaqaraluartoq, kisianni nalilerneqarpoq TELE-mi akit allanngortinneqarnerinut tapiisoqartariaqanngitsoq.

Taamatuttaaq Partit Atassut aamma Kattuseqatigiit Partiat siunnersummut tapersersuipput.

Ataatsimiititaliap siunnersummit suliaqarnera.

Atuarfeqarfitsinni ilinniarfeqarfinnilu qarasaasianik attaveqaatinillu atuinerup annertusarneqarnissaanut tamarmik immikkut peqataanissaat pillugu siunnersuut arlalippassuarnik imaqarmat aallaqqaasiutigalugu Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq taamaalilluni piffissaq ungasinnerusoq isigalugu atuarfimmi atuartut qarasaasianik atuineranut kivitseqataasussaavoq. Taamaalillutik kalaallit qarasaasiaqarnikkut ilinniarsimassutsikkullu qaffassarneqarnissaat siunnersuuteqartup siunnersuutaani pingaarnertut siunertarineqarpoq. Taamaattumik atuarfeqarfinni qarasaasiamik atuinerup ingerlaavartumik nalimmassarneqarnissaat pillugu sinaakkutissat periusissallu Inatsisartunit ataavartumik eqqartorneqartariaqarmata tamanna Ataatsimiititaliamit pingaartutut isigineqarpoq.

Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnerani Naalakkersuisumik apersuinerit, apeqqutit ataatsimiinnerillu.

Siunnersuutip suliarineqarnerani Ataatsimiititaliamit Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq apersorneqarpoq. (Ilanngussaq 1). Ilanngullugulu siunnersuutip Ataatsimiititalami suliarineqarneranut atatillugu, Ataatsimiititaliaq marloriarluni Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqartarsimavoq. (Ilanngussat 2 aamma 3). Kiisalu ataatsimiititaliamit TELE Greenland A/S, kiisalu Atuarfik Samuel Kleinschmidt pulaarneqarsimapput, tassani ataatsimiititaliaq periarfissinneqarluni ungasissumut ilinniartitsinermi periutsit suut atorneqartartut malinnaaffigisinnallugit. Ilanngullugulu Ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarpoq, ungasissumut ilinniartitsinermi misileraalluni ingerlataqartoq - Atuarfik Samuel Kleinschmidt – Kapisillit (Ilanngussaq 4).

Tamatuma saniatigut siunnersuut ataatsimiititaliap 2010-imni aamma 2011-imni ataatsimiinnerni arlalinni suliarisarsimavaa.

Aningaasatigut kingunissai pillugit isumaliuitit

Ataatsimiititaliamit malugineqarpoq, Naalakkersuisunit siunnersuut akuerisassanngorlugu inassutigineqartoq, kisiannili siunnersuutip aningaasatigut kingunissai oqaaseqarfinginagit, tamanna Ataatsimiititaliamit annertuumik ajuusaarutigineqarpoq.

Akissuteqaatip ilusilorsorneqarnera tunngavigalugu tamanna ataatsimiititaliamit ima paasineqarpoq Naalakkersuisoqarfik immaqa aningaasaliissutaareersut iluini aningaasalersuinerat pisinnaassasoq. Taamaattumik tamanna tunngavigalugu Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut kaammattussavai siunnersuutip aningaasatigut kingunissai tamatumalu kingunerisaanik aningaasalersuinissamut periarfissat iluini killiffit suunersut pillugit nassuaasioqqullugit.

Aningaasatigut kingunissaasa isumaat minnerulinngilaq, naalakkersuisut ulloq 6. oktober 2010 akissuteqarlutik allagaqarmata siunnersuutip aningaasatigut kingunissai naatsorsorneqarsinnaanngimmata siunnersuut itigartinneqartussatut inassutigalugu. Ulloq 7. oktober 2010 akissutitut allagaqaat iluarsineqarpoq, aningaasatigut kingunissaasa eqqarsaatersuutigineqarsimaneri peerneqarsimallutik, aammalu Naalakkersuisut inassutigalugu siunnersuut akuerineqassasoq.

Ataatsimiititaliamit ilimagineqarsimavoq, Nunatta karsianut siunnersuutip aningaasatigut kingunissaannik Naalakkersuisut eqqarsaatersuuteqarsimasut. Ajoraluartumilli ilimaginninneq eqqortuunngilaq, tamannalu takuneqarsinnaalluni Naalakkersuisut Ataatsimiititaliap apeqquaanut akissuteqaataanni kiisalu Ineqarnermut Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisumik apersuinermi.

Suliaq imaalillugu eqikkarneqarsinnaavoq, siunnersuut tunngaviatigut tamakkiisumik taperserneqarluni, kisiannili aningaasatigut kingunissaritinneqartut annertuut maannakkut aningaasatigut tunngavissani nassaarineqarsinnaanngitsut piviusunngortinnejarnissaanut piumasaqaatitaqarluni.

Ataatsimiititaliap naggataarutaasumik oqaaseqaatai

Qarasaasiatigut piginnaasaqarneq siunissami paassisutissiinermi teknologi-mi periarfissarpassuarnut pingaaruteqarnera pissutigalugu innersunneqartariaqartutut isigineqartariaqarpoq. Inuiaqatigiinni ineriarngerup siornatigornit pisariaqarnerulersippaa inuit qarasaasiatigut ilinniagaqassutsikkullu piginnaasallit oqartussaasunik inuiqatigiinnillu attaveqarnissaat. Tassani eqqarsaatigineqarput ilaatigut innuttaasunut qarasaasiatigut iserfissat kiisalu innuttaasut allaffissornikkut attaveqarnissamut periarfissaat.

Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittooq isumaqarpoq teknologiikkut ineriarneq inuiaqatigiinni immikkoortunut toqqakkanut kisimi pinnani innuttaasunullu tamanut iluaqtaasariaqartoq. Tunngaviusumik isigalugu ilinniartitaanermut tunngasuni aningaasalersuineq aningaasaqarnerup imminut napatittup ineriarternneqarnerani annertuumik pissarsissutaasinnaagaluarpoq, aningaasalersuinerilli taamaattut inuiaqatigiit immikkoortuini tamani anguniakkanut pingaarnersiuinermullu sanilliullugit aamma isiginiarneqartariaqarput. Inuiaqatigiinnik ingerlalluartunik pilersitsissagaanni suliniutit siamasissut ataqtigiissaarluakkallu, ataatsimoortumik pilersaarusioreernikkut aallarnisarneqartut pisariaqarput. Naammanngilaq imminut aperissalluni siunertaq tapersersussallugu naleqquttuunersoq, tamatuma peqatigisaanik inuiaqatigiit sinnerisa pisariaqartitaannut siunertap tamatuma siuarsarneqarnissaa qanoq naapertuutsiginersoq isumaliutigisimanngikkaanni. Taamatut isumaliutiginninneq siunnersuut matumani pineqartup annertuumik aningaasartuuteqartoqarnissaanik nassataqartussaaneranit taperserneqaannarpoq.

Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittooq isumaqarpoq teknologiikkut ineriarneq ima siuarsarneqartariaqartoq pisortanut namminersortunullu aammalu minnerunngitsumik innuttaasunut nalinginnaasunut annertunerpaamik iluaqtaasussanngorlugu. Immikkoortut allat, soorlu Peqqinnissaqarfíup, pisariaqartitaasa aningaasaqarnikkut allatigullu pisariaqartitaasa naliliivigineqarnerannut tamanna ataqtigiissinneqanngippat ilinniartitaanermut immikkoortortap IKT-mik atuinissamut pitsaanerusumik kisimi periarfissinneqarnissaa ataatsimiititaliap tapersersinnaanngilaa. Taama oqareerluni suliffinni attaviit atorneqarsinnaasut august 2010-mi 13 megabytemit 95 megabytemut annertusitinneqarnissaat Naalakkersuisut iluatsissimagaat nuannaarutigigamiuk ataatsimiititaliap oqaatigissavaa (tak. Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut sept. 2011-imí akissutaa). Tamanna aningaasaliissutaasut iluanni allaat ingerlanneqarsinnaasimalluni. Taamaalillunilu siunnersuuteqartup anguniagai tamakkiisuunngikkaluamik malinnejqarput.

Taamaattumillu siunnersuut qanorluunniit tapersorsornatigigaluarpat
akuersissutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit inassutigineqarsinnaanngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut itigartinneqassasoq inassutigaa

Taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni
ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaanigassanngortippaa.

21. oktober 2011

UKA2011/15
UPA2011/18
UKA2010/39

Harald Bianco,
Sinniisoq

Andreas Uldum,
Siulittaasup tullia

Hans Aronsen

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond